

ÉLMÉNYBESZÁMOLÓ PERUBÓL

Sokan részesei voltunk Finta Lajos atya nyáron tartott vetítéses élménybeszámolójának. A dzsungelben végzett rendkívüli munkájáról és a nagy tervéről beszélt. Az indián gyerekeknek sokat kell gyalogolniuk, hogy a legközelebbi iskolába érjenek. 29 település tartozik hozzájuk, egymástól távol, szétszórta és még többen jelezték létezésüket. Ezért a tehetséges gyerekeknek szeretnének egy központi helyen internátust építeni. Zsolt fiúnk kiutazott hozzá egy évre segíteni a munkájában. Időnként be kell jönniük a városba vásárolni, ilyenkor kerül gép közelébe és haza tud írni.

Idézetek a leveleiből:

Augusztus 6.

Jól vagyok, a csomag még nincs meg, de ma kiderül, hogy mi van vele. Lima egy nagyon más világ. Tuti hogy fogok naplót írni.

Augusztus 7.

Tegnap hála Istennek meglett a csomagom is. Valahova elküldték utazgatni egy kicsit. A lényeg, hogy előkerült. Egyelőre még Limában vagyunk, megpróbáljuk elintézni a tartózkodási engedélyt, aztán irány Oventeni. A közbiztonság elég rossz, Lima csúnya hatalmas város nagy lepukkant nyomornegyedekkel.

Augusztus 8.

Ma egy kicsit szétnéztünk Limában. A közlekedés az nagyon tetszik különböző magán buszokból lógnak ki az emberek és kiabálnak ki, hogy hova mennek, nincs se menetrend se fix járat. Amúgy 3 sávban simán benyomulnak négyen egymás mellé, a lámpákat és a jobb kéz szabályt teljesen egyedien értelmezik, amelyik kocsi nagyobb annak van elsőbbsége. :) Az ételek itt finomak (most egy ferences házban vagyunk) ettem mindenféle gyökeret. A gyümölcsök is jó nagyok és édesek. Kicsit megborít, hogy itt tél van és már 6 óra fele sötétedik.

Augusztus 12.

Szerencsére nem kell kiutazni Chilébe, így egy csomó pénzt és időt spóroltunk meg. 2 hetet kell várni a papírjaimra és akkor már minden rendben lesz, elviekben kapok végleges perui tartózkodásit, de egy évre tuti jó lesz. Most három napja úton vagyunk Oventeni fele. Első nap átkeltünk az Andokon, a legmagasabb pontja 4700 m körül volt. A nyugati fele kopár, alig van valami növényzet. Az út mellett az emberek elképesztő körülmények között laknak, a kamionok mosásából élnek, folyamatosan száll a por. A keleti fele az már gyönyörű. Sok vízesés és rengeteg növényzet. Ki van írva egy táblára, hogy hol kezdődik az őserdő. Tegnapelőtt San Ramonban szálltunk meg. Ez egy viszonylag nagyobb falu kb. 8000 ember. Egy völgyben helyezkedik el, körben hegyek és őserdő. Itt egy plébánián aludtunk.

Tegnap útba ejtettük Villa Ricát (már autóval), ott is aludtunk, itt volt korábban Lali plébános. Villa Rica felé már végig az őserdőben vezető utakon közlekedtünk. Most nagyjából úgy érzem magam mint egy kisgyerek, aki csodálkozik a világra, tényleg minden újszerűen hat. Villa Ricát is körbe erdő veszi körül, itt már csak indiánnal lehet találkozni (persze sokan nem annak vallják magukat). Az eredeti útvonalat ma módosítottuk, mert Villa Rica és Satipo között az erdőben garázdálkodik egy banda, akik a napokban foglyul ejtettek egy srácot és váltságdíjat követelnek érte. Szóval kis kerülővel Satipóba értünk. A kocsival adódott egy kis gond, de már estére megjavították. Vettünk egy csomó építőanyagot, holnap visszük Oventenibe. Tegnap ettünk valami gyógyító bogarat, élve kellett lenyelni vízzel. Nem volt vele semmi gond, mert elég kicsike volt, meg nem is akartam játszani a finnyás európai gyereket. A nyelvet sokszor értem, de kifejezni egyelőre nem tudom magam. Itt mindenkit ölelgetni kell, egyelőre nagyon barátságosak.

Augusztus 20.

Ma újra lejöttünk Satipoba cementért, így van alkalmam írni. Oventenibe sikeresen megérkeztünk az előző rakománnyal. Azóta a ház körül dolgozunk, minden elég szutykos volt, de kitakarítottunk, elhelyezkedtünk. Élvezem az itt létet, de azért sokat gondolok haza. A kötelező fertőzés elkerült eddig, pedig nagyon szutykos helyeken eszünk mindenfélét, van hogy a földre leteszünk egy téglát, aztán jó étvágyat kívánunk. (Úgy néz ki, hogy a hajléktalan szálló és a kolesz jó belépő volt a dzsungelbe. :) Az elmúlt 2 napban megjártunk 2 közösséget, ahova a Lali még nem jutott el az iskola felszerelésekkel. Az első hely Huaunaski volt. 4 órát gyalogoltunk oda és 4-et vissza, leginkább az őserdőben. A terep nagyon kemény volt, nem tagadom iszonyúan elfáradtam és küzdöttem

magammal. (Mondjuk még a napszúrás után sem voltam teljesen 100 százalékon és a teher nagy részét én vittem). Magas hegyet váltott meredek völgy az erdőben, majd nagyon napos fennsík, majd újabb erdő. Szerintem kevés vizet vittünk, legközelebb többet rakok be, mert a szomjúsággal sokkal rosszabb küzdeni, mint a heggyel. Általában többet vagyok szomjas, mint otthon. Lehet, hogy a tudat miatt, hogy nincs korlátlan ivóvíz. Nagyon szép helyeken jártunk, amit meg a közösségnél tapasztaltam azt nagyon hosszan tudnám taglalni. Röviden: sok kis mezítlábas koszos gyerek olyan iskolában, ami nálunk egy szerény istállónak elmegy. Általában kissé félénken viszonyultak, de hálások voltak, én így láttam, és a végén már simán lehetett velük pacsizni. Elmentünk egy tó mellett, amiben meg akartam mosakodni útközben, de az indián nő, aki velünk jött figyelmeztetett, hogy ne menjek közel a tóhoz, mert gonosz szellemek lakják. Elmesélte, hogy rengetegen eltűntek benne, és ő meg a testvére egy alkalommal, amikor megfürödtek benne, akkor lebénultak és össze vissza beszéltek. A helyi kuruzsló tudta őket meggyógyítani. Ezek után már biztos ami biztos, nem erőltettem a mosdást a tóban. A szellem világgal sokkal közelebbi kapcsolatuk van, mint nekünk. Hallottam már sokféle sztorit, szkeptikus vagyok sokkal, de azért biztos ami tuti, jobb távol maradni az ilyen tavaktól. :) A második közösséghez autóval el tudtunk menni, szóval a küzdelem része itt nem volt meg, de legalább a közösségnél több időt tudtunk tölteni. Az indiánok tudása a gyógyászat irányában kimagasló. Olyan embert gyógyított meg ott a közösség egyik öreg tagja, akiről az orvosok Limában már lemondtak. Oventeniben egy nő pedig tud olyan teát főzni állítólag, amit ha a szembe cseppent valaki akkor nem kell többé szemüveget hordania. Ezt többen alátámasztották. Érdekes szembesülni azzal, hogy az élet alapvető feltételeiért is dolgozni kell, ha nincs igazán, akkor tudom hogy milyen jó, hogy otthon csak kinyitottam a csapot és volt tiszta vizem. Azt hogy a fürdéshez hideg víz van, gyorsan megszoktam, de azt még nem hogy koszosan este lefürdenél és akkor derül ki, hogy az egész faluban nincs víz, irány sötétben a patak stb..

Augusztus 23.

Az indiánus gyerekek az elején általában tartózkodással vegyes félelemmel viszonyulnak hozzám, de ha leguggolok, az azért sokat javít a helyzeten. Amúgy meg lehet simogatni a fejüket, nem szaladnak el. Oventenit körben hegyek, dombok veszik körül, szóval nem ronda a kilátás. Az emberek összetétele vegyes kb. 600 telepes (ők is indiánok) és 200 ashen inka lakik itt. Az ashen inkák mezítlábasak és kucsmában (pendelyben) járnak, mint a közösségekben. A közösségekben élők élete azért érdekesebb. Nagyon szegény házakban voltunk, de mindenhol sok a gyerek. Az egyik háznál tizet számoltam össze. A gyerekek feje sokszor sebes a bogaraktól meg a mindenfele vacak állatoktól. Talán 2 hét múlva megyünk majd egy olyan közösséghez, ahonnan nem fogunk tudni hazajönni, így majd kint fogunk velük aludni, na az biztos érdekes lesz, már várom. Egyelőre a plébánia építkezése folyik az internátus pénzéről szeptemberben lesz döntés.

Augusztus 28.

Most újra Satipoból írok, éjszaka megy a busz tovább Limába. Sokat ellenőriznek fegyveres katonák az erdőből ki és befele jövet, keresik a kokaint, nálunk eddig nem találtak, mert inkább cementet viszünk.:). Megkóstoltam a mászátót nem olyan rossz. Olyasmi íze van, mint a kaukázusi kefirnek. Azért sokat nem ittam belőle, mert csökkent az élvezeti értékéből, hogy tudom, hogyan készült. A közösségekben élők nagy része meg köhög a tüdőgyulladásától meg egyéb tüdőbetegségektől, mert hajnalban azért elég hideg van, és egy szál pendelyen kívül (kucsma) nincs más ruhájuk. Szutyokból itt sincs hiány.

Szeptember 13.

Satipoból írok. Az elmúlt hetek leginkább a munkáról szóltak. Betonozás, vésés, tető bontás és építés. Az időjárás hihetetlen módon kiszúrt velünk. Május óta egy csepp eső sem esett Oventeniben, aznap mikor sikerült leszednünk a régi tetőt olyan esőt kaptunk, amit itthon ritkán tapasztalni. Mindenünk elázott, alig bírtunk pár dolgot kimenteni. Az új tető felépítését is végig hátráltatta az eső, mire az elkészült addigra a jó idő is visszajött. Kellemetlen eldönteni, hogy ma a nyirkos vagy a vizes pokróccal aludjak. Lényeg, hogy kész a tető jöhet bármilyen eső. A munka miatt így csak egy közösséghez tudtunk eljutni a ruhákkal. A terepjáró a felázott agyagon iszonyatosan csúszott, kb. olyan, mint a jég. Lényeg, hogy a kucsma (egybeszabott helyi viselet) elkészültek, egy fél napot töltöttünk fent a közösségnél. Festői környezetben sok szutykos kissrác. Mi szabtuk, a szülők varrták. Ajándékba kaptunk masszátot (helyi alkoholos ital) jukkát és banánt.

A ruhaanyag viszont elfogyott most Limából ezt is hozni kell, mert a következő hetekben több közösséghez is el kellene menni, míg járhatók az utak. Az estéimet Oventeni környékének

felfedezésével töltöm. Már eljutottam az összes környező dombra, hegyre, viszont több alkalommal cserbenhagyott az elemlámpám, így sötétben botorkálhattam vissza. Múlt vasárnap elmentem Ponconiba ez Oventenihez a legközelebb eső közösség. Egy ember hozzám csapódott a szamarával, majd figyelmeztetett, hogy nem ajánlatos egyedül mászkálni, mert eléggé úgy nézek ki, mint a Pistako (fehér szervkereskedő). Találkoztam fehérre festett arcú indiánokkal, elég brutálisan néztek ki, Lali is csodálkozott, amikor mondtam, mert arra csak pirosra festik az arcukat az ashen inkák. A magányos estém fennmaradó felében meg Gringóval barátkozom. Gringo a paripa, amit egy napelemért cseréltünk. Sajnos eléggé félnék, mint a perui lovak általában. Ma reggel kasztrálták, sajnáltam, de így nem lehet vele bírni, ha lát egy másik csődört, akkor verekedni akar, ha meg kancát lát, akkor meg menne utána egyből. Az elején nem engedett maga közelébe, de ma már mondhatom, hogy összebarátkoztunk. Ebben segített, hogy szereti a banán héjat én meg a banánt, amiből van bőséggel a kertben. Másik jó hír, hogy meghívtak az egyik Oventeni focicsapatba. Vasárnap nagy sportélet van. A nők röplabdabajnokságot játszanak (elég komoly szinten, szerintem Balázsékkal pontot nem érnék el ellenük az antalfai csapattal) a férfiak meg fociznak (kevésbé magas színvonalon). Mókás, van akinek az egyetlen hivatalos okmánya a foci igazolás, az egyetlen öltözéke a foci felszerelés. A legeldugottabb közösségeknél is láttam srácokat Real meg Barca mezben. Más, most a választások előtt állunk és a politikusok kegyetlenül kampányolnak. Szinte hihetetlen, de az őserdőbe is eljut a hülyeség. Mindegyiknek van egy jele. Most a banán, a papagáj meg a kokoa (perui gyümölcs) jelű politikusok ígéretnek füt-fát, kolbász kerítést az indiánoknak. Oventeniben az általános iskola igazgatója volt a mostani gobernador (régio vezető) legnagyobb ellensége. Szervezte a helyieket, hogy zárják el az utakat, mert a Gobernador lopja a fát, nem küldi le a pénzt Oventenibe, stb...

Most kapott ugyanettől a figurától valamennyi pénzt és ő lett Oventeniben a kampányfőnök. Küldtek le neki egy akkumulátort meg egy hangfalat és éjjel-nappal 4, azaz 4 kampány nótát erőltet a falura. Eddig jól bevált ébresztőt (kakas-kukorékolás) felváltotta a butaság, ami szinte határtalan. Egyik alkalommal jöttek a munkások a csakráról (kávé-jukka-banán-ananász ültetvény) hosszú sorban. Az asszonyok kanasztában (fejükre erősített kosár) cipelték a jukkát. Egy férfi tolt egy taligát, abban egy aksi volt, a másik a vállán egy magnót vitt nagy büszkén és szólt a zene. Hozzáteszem a taligába legalább 4 asszony által cipelt jukka simán belefért volna.

Ismét kint vagyunk egy napra Satipoban. A legutolsó jelentkezésem utáni út vissza Oventenibe nem sikerült zökkenőmentesen. Egy oventeni-i boltos sofőrjével jöttem vissza. A 18 éves leharcolt Toyota Hiluxban hatan utaztunk, két idős nő (anyja és lánya) két korombeli indián srác, meg Javier, a sofőr.

Már Satipo-t elhagyva eszetlenül el kezdett esni az eső, így sejtettem, hogy nem sok jóra lehet majd az őserdőben számítani. Az agyagos úton a gép terepfokozatban is össze-visszament. Apróság, hogy az autó ablaktörlője nem működött, én alig láttam ki, de bíztam Javier rutinjában. (Én, mint a hülyegyerek, az elején még élveztem is, hogy csúszkál a gép, pont gondoltam rá, hogy Dávidék is biztos szívesen nyúznák ilyen terepen a vasat.) Egy lejtőn, a sokadik keresztfordulásunkat nem sikerült a sofőrnek korrigálni, az autó keresztfordulva csúszott az úton, majd az első kerék egy keményebb nyomba beakadt, és a lendület átfordította az egész autót. Egyszer fordultunk meg, majd a fejetetejére állt az autó.

Javiernek és nekem sikerült először kimásznunk. Az egyik nő nagyon kövér volt és be is sokkolt rendesen, így őt elég nehezen tudtuk kiszedni, de végül mindenki épségben kikerült. Az autó összes ablaka betörött, így a szilánkokból kaptunk mind, de egy-két zúzódást leszámítva, senkinek sem lett baja, a legidősebb nő beverte a fejét, de semmi más. Nagy szerencse, hogy a platón nem utazott most senki.

Azt megfigyeltem, hogy az indiánok lélekjelenléte vészhelyzetben nincs a topon. Az egyik gyerek miután kimászott, simán el kezdett vizelni az út mellett, majd a rakományból kipotyogott mangókból kajált, miközben a két nő az autóban sikítózott. Nem rossz szándékúak, csak nem nagyon tudnak mit kezdeni egy ilyen helyzettel. Miután a két nőt is sikerült nagyjából megnyugtatni, lepakoltuk a rakományt és visszafordítottuk a kocsit. Nem sokkal rá érkezett egy másik autó sok gyerekkel, meg két tanárral Oventeniből, ők sokat segítettek, és elvitték a két idős nőt. Én róluk utána egy jó darabig nem is tudtam semmit. Az autó hűtőrendszere kilukadt és a motorolaj is elfolyt. Olaj volt nálunk, a vízrendszert meg Javier először jukkával akarta betömni, majd ütött bele két tojást. Nem igazán sikerültek ezek a gyenge próbálkozások (mondtam is neki, hogy ha sót is teszünk bele egész jó kis

levesünk lesz, de nem hiszem, hogy megmarad a víz) Végül valami ragasztóval sikerült betömni a lyukat, így visszaülhettünk az ablak nélküli szilánkos autóba, elég hideg volt már, plusz esett az eső, így elég szenvedős volt a visszaút a borulás után, de laza 14 órával a Satipoi indulás után meg is érkeztünk Oventenibe.

Később tudtam meg, hogy a kövér idős nőt kórházba vitték, szívbeteg volt, és a sok stressz, meg sokk miatt a kórházban szívbetege miatt meghalt. Ez a hír eléggé tarkón ütött, de amúgy minden zajlik a megszokott mederben. Sokat melózunk, néha megyünk a közösségekhez is. Már befogtuk a lovakat is. Ja, igen, van másik ló. Neve nem volt, így a színe miatt Negrónak hívjuk. Elég békés csődör, sokkal jobban kezelhető, mint Gringo (ő többször megbokrosodott, meg berezel mindentől).

Más: múltkor találtam cipőt Satipoban, így már két bajnokit lejátszottam én is az egyik csapatban, San Carlosban. Elég hajtós a nagypályás foci, főleg úgy, hogy mind a két meccset emberhátrányban játszottuk, és középpályán kaptam helyet, de remélem, nemsokára belerázódok jobban. A múlt vasárnap kaptam egy csomagot a bokámra, így aznap nem is tudtam ráállni, de már ez is elmúlóban van.

A jó beszélgetések, nevetések a barátokkal, családdal nagyon hiányoznak. Tudom, hogy így nem személyes, hogy többen kapjátok meg ugyanazt a levelet, de írjatok majd, hogy otthon mi a helyzet!